

MARIBORSKI

Političen list.

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno.
četrtletno K 30.—
Če pride naročnik sam v upravnishvo po list: Me-
sečno K 9'50. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vin.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, sreda 21. aprila 1920.

Št. 90.

Vpoklic k orožnim vajam odredba ministrstva.

Konferenca v San Remu. — Normalen železniški promet v Avstriji. — Izid volitev na Češkem.

Na zatožno klop.

Včeraj popoldan so se razširile po mestu govorice, da je vlada demisionirala ter da se je sestavila že nova pod predsedstvom Smodlake. Te govorice se niso potrdile. Vlada ni odstopila in radi tega tudi o sestavi nove ni nobenega govora. Položaj v katerega je spravila sedanja vlada našo mlado, še ne utrjeno, še neurejeno državo, ki bi potrebovala, kakor mlado dete toliko skrbi in negovanja, pa je pretežak. Vlado je obšel strah pred sodbo naroda, rešila bi se rada prokletstva in zato je poskusila zvrniti krivdo in odgovornost na prejšnjo demokratsko vlado.

Sestavila je sramotilen pamflet, v katerem dokazuje kroni, da so bili povodi za sedanje krize ustvarjeni še predno je ona prevzela vladne posle. Ona da se je sicer trudila vse to odstraniti in zopet vse spraviti v pravo tir, toda sedaj da je uvidela, da to ni mogoče. Boječ se težke odgovornosti za eventualno poslabšenje, bi želela radi tega, da se jo razreši vladnih poslov ter poveri vlado uradništvu, ali pa se uvede vojaška diktatura.

„Smetana“.

Ime pevskega društva »Smetana« iz Plznja nam ni znano, saj smo ga imeli l. 1902 priliko slišati v Ljubljani in njegov koncert nam je ostal dobro v spominu. Tudi češki pevci, ki so danes po večini še isti, kakor so nastopili pred 18 leti v Ljubljani, se radi spominjajo na svoje ljubljanske znanke, saj so čutili, da so na Slovenskem iskrena srca, ki ljubijo lepo pesem. In kar je bila takrat Ljubljana, to je danes Maribor in ni dvoma, da bo Maribor kot prvo jugoslovensko mesto, v katerem se ustavi pevsko društvo »Smetana« na svoji turneji po jugoslov. mestih, sprejel češke pevce tako, da jim bo pokazal, da prihajajo v bratsko zemljo, kjer je doma slovansko srce, in da je slovanska pesem tista čarobna sila, ki nas je budila, vzgojila in vodila na skupni boj iz temne preteklosti v jasno bodočnost.

Pevsko društvo »Smetana« je eno najboljših čeških pevskih društev. Nastalo je iz t. zv. pariškega odbora, ki je imel nesti slavo češke pesmi v Francijo. Društvo obstoji samo iz 28 pevcev, to so izbrani pevci, ki morejo podajati najtežje skladbe z največjo preciznostjo. Društvo si je na svojih koncertih

Te zvijačne umaknitve, tega Pilatovega umivanja rok pa krona ni sprejela, ampak naložila sedanji vladi, da sama reši to kar je zagrešila.

Vladati je prijetno, še prijetnejše je izrabljati vladno moč v svoje strankarsko-osebne namene, poleg tega pa prejemati še mastne ministrske plače, toda nositi odgovornost in težo nesreče, ki se rodi iz vseh teh grehov, to ni prijetno, to je gotovo in radi tega se nam ne zdi čudno, če bi se tista vlada, ki se je na vse kriplje branila dati iz rok vajeti, sedaj sama rada čimprej mogoče umaknila. Oni ljudje, ki so zavozili naš državni voz v blato, da je obtičal, oni možje bi sedaj radi zbežali, voz pa naj bi vlekli iz blata mesto njih drugi.

Po postavah je kaznjivo mnogo malenkostnih dejanj, ni pa kaznjiv zločin igranja z narodom in državo, ki ga zagrešajo državniki in diplomati. To je velika napaka državnega ustroja, kajti če bi temu ne bilo tako, smo trdno prepričani, da bi državniki in diplomati ne hrepeneli tako po težkih, odgovornih mestih; oni pa, ki bi na ta mesta prispeli, oni bi drugače pazili kaj počenjajo, kakor pa pazijo danes.

po Evropi pridobilo svetovno slavo. Prve uspehe je doseglo na koncertu v Bruslju (22. VII.) in (23. VII.) v Parizu leta 1900 pet let pozneje je pelo z velikanskim uspehom v Vervierru (24. VII. 1905) in leta 1910 je bilo zopet v Bruslju. Na mednarodnih pevskih turnirjih je očaralo občinstvo in juri s svojo visoko umetnostjo in doseglo vselej izredne uspehe. Peto je vselej v najvišje dopustni diviziji »d' excellence« in »d' honneur«. Tako si je »Smetana« pridobil nekaj primat pevske umetnosti, francoske in belgijske kritike so bile o tem društvu polne hvale; društvo je dobilo tudi odlikovanja: Zlata medalja, zlati venci, sevska vaza in drugi dragoceni darovi s svetovnih koncertov pričajo o posebnih uspehih teh pevcev.

Poleg svojih izletov v Francijo in Belgijo, je priredilo društvo več prvovrstnih koncertov po čeških mestih in je napravilo par izletov tudi po slovanskih zemljah: najvažnejši je bil izlet na slovanski jug. l. 1902 (Ljubljana—Zagreb) in v Galicijo (Krakov—Zakopani). Svoj zadnji izlet je priredilo društvo l. 1914 v Švico (Bern—Interlaken).

Po svetovni vojni se pripravlja društvo sedaj na svoj prvi izlet in prva pot ga vodi k bratom na jug, da jim pokaže s svojo

Zločin sedanje reakcionarne vlade spada brezdvomno pred narodno sodišče, narod bi jih moral soditi in obsoditi. Hoteli so poskusiti svoje metode, sedaj so jih poizkusili — uspeh naj sodi narod sam. Če je bil do danes med nami še kak zaslepljenec in tudi danes ne bo spregledal, potem mu ni rešitve, potem ni vreden, da nosi narodno ime.

Naša država ni žival, na kateri bi se izvajali poizkusi s strupom. Dovolj je teh poizkusov, proč z nesrečniki, ki bodo, če ostanejo še par dni na vladi, pokopali našo narodno svobodo. Vse, kar čuti narodno mora vstati ter zahtevati kakor en mož odstranitev teh ljudi. Poprej pa naj pod nadzorstvom potegnejo iz blata naš državni voz, v katerega so ga pahnili.

Železničarska stavka in vse druge krize, ki so delo sedanje vlade, so znižale naš državni ugled na zunaj na minimum. V času, ko se rešujejo vsakemu Jugoslovenu sveta vprašanja naših mej, so vbili našo disciplino in odpornost na znotraj. Noben zunanji sovražnik ne bi bil v stanu storiti tega, kar je storila sedanja vlada.

Militarizirala je železničarje, vpoklicala jih je k orožnim vajam, toda oni se niso od-

pesmijo ono ljubezen, ki nas je družila v boju za našo bodočnost. Maribor bo prvo mesto, ki bo pozdravilo češke pevce na tej poti. Za naš mladi jugoslov. Maribor bo to pravi praznik pevske umetnosti. Uspehi »Glasbene Matice« v Mariboru kažejo ljubezen vseh slojev našega naroda do lepe pesmi. Češki pevci nam bodo pokazali ono svojo visoko umetnost, ki je pridobila slovanski pesmi in s tem slovanskemu narodu ime v zapadnem evropskem kulturnem svetu. Naš Maribor se veseli na ta lepi slavnostni dan.

V. Jensen — Al. B.:

V naravo!

Ven pojdi, ako mori te bolest,
ven pojdi, tja, kjer ni hrupnih cest!
Kaj hočeš z ovenelim cvetom?
v dvorani med plešočim svetom?
Kaj hočeš s svojim čuvstvom svetim
med ljudstvom, blazne sle prevzetim,
med gizdalini in zijači,
sladkobesednimi kvasači?
Ven pojdi z dušo, boli prevzeto
v tihoto sveto.

zvali! To je najhujši prestiž, ki ga more doživeti kaka država. Kaj bodo o nas mislili tam zunaj v velikem svetu, kjer naši sovražniki čakajo kakor pes na kost, na vsako stvarco, ki jim le količkaj pomore, da nas lažje ubijejo. Kaj bo storila sedaj vlada, da izbriše ta strašni madež z našega državnega telesa?

Stoletja prelivana kri jugoslovenskih mučnikov od Kosova do Gosposvete vpije oskrunjena do neba.

Na zatožno klop s sedanjo vlado!

Politični pregled.

Seja Narodnega predstavništva. 82. seja začasnega narodnega predstavništva. Podpredsednik dr. Ivan Ribar odpravi sejo ob 17. uri ter izjavi: Ker vsled stavke železničarjev poslancem ni bilo mogoče priti semkaj, smatram, da ni treba prečitati zapisnika zadnje seje. Vsled tega zaključujem današnjo sejo ter odrejam prihodnjo na 27. aprila ob 16. (4.) uri z istim dnevnim redom.

Atentat na Šrškiča. Iz Sarajeva poročajo: Ko se je predsednik bosanske zemaljske vlade, dr. Šrškič vračal v avtomobilu iz Beograda v Sarajevo, je hotel pronočiti v Davidoviču. Tam je nekdo poizkusil izvršiti nanj atentat z bodalom, ko se je avtomobil ustavil pred neko hišo. Atentator je izprva tajil svoj namen, kasneje pa ga je priznal. Pri njem so našli veliko lasuljo.

Izid volitev na Češkem. Izid volitev v čehoslovaško narodno skupščino je nastopen: V volilnem okraju Praga je izvoljenih 7 narodnih demokratov; 8 čehoslovaških socialistov; 3 zastopniki ljudske stranke; 1 napredni socialist; 13 socialnih demokratov; 1 zastopnik obrtne stranke; 6 agrarcev; 6 mandatov je preostalo za drugi skrutinij. Razmerje glasov v Brnu je nastopno: Čehoslovaški socialisti 16.582; socialni demokratje 28.062; nemški socialisti 12.258; ljudska stranka 10.404; čehoslovaški agrarci 1098; narodni demokratje 18.856; napredni socialisti 3274; zionisti 2645; združene meščanske stranke 22.532. Razmerje oddanih glasov v Plznu je nastopno: Čehoslovaški socialisti

8063; socialni demokratje 17052; napredni socialisti 1458; narodni demokratje 14.440; ljudska stranka 1671 glasov.

Mirovna konferenca v San Remu je preizkusila mirovno pogodbo za Turčijo ter sklenila, da pozove za 10. maj turško mirovno delegacijo v Pariz.

Angleško-francosko prijateljstvo. Med vožnjo v San Remo je izjavil francoski ministrski predsednik Millerand poročevalcem agentur «Havas» in «Reuter» da popolnoma soglaša z izjavami Lloyda Georgeja, ki jih je podal v Versaillesu. Anglija in Francija sta popolnoma edini v tem, da morati tudi sedaj po dobljeni zmagi ostati čim tesneje zvezani.

Novi madžarski ministri. Na predlog ministrskega predsednika, je državni upravitelj Horthy imenoval člana narodne skupščine ter prvega opolnomočenca mirovne delegacije, grofa Pavla Telekyja za zunanjega ministra, člana narodne skupščine ter bivšega ministra segedinske vlade dr. Mihala Dömötö pa za ministra za notranje zadeve. Nova ministra sta bila že zaprisežena.

Italija in Avstrija. „Daily Telegraaf“ prinaša dopis nekega diplomata v katerem trdi, da govori, da bo Nitti v San Remu zahteval revizijo st. germainске mirovne pogodbe v tem smislu, da se Avstrija sme združiti z Nemčijo, ne odgovarjajo resnici. — Italijansko poslanstvo dementira najodločnejše vesti dunajskih listov, da bi se pripravljala tesna prijateljska zveza med Italijo, Avstrijo ter Nemčijo.

Kapp na Švedskem. „Berliner Tageblatt“ poroča iz Štokholma, da Švedska monarhističnega voditelja Kappa nikakor ne more izročiti, ker obstojajo po njenih zakonih za vse politične zločince azilske pravice.

Francozi izpraznjujejo Maingau. Kakor doznava „Vossische Zeitung“ so Francozi izpraznili vse ozemlje vzhodno od Frankfurta a. M. Tudi Offenbach in Mühlheim sta prosta.

Novi predsednik Guatemale. Za novega predsednika republike Guatemala je bil izvoljen Carlos Herrera.

Podpirajte „Jugosl. Matico“!

R. R. Rovnov:

Da bil bi biser ...

Da bil bi biser, ki ti vrat krasi,
ki so strasti in želje mu neznane,
ker misel, da sem človek, rob krvi,
zadaja včasih mi skeleče rane.

Na tvojem vratu tiho bi blestel,
samo nedolžnost luč bi mi dajala,
življenje celo s tabo bi živel,
še v smrtni uri bi se ne razstala.

A jaz sem samo človek, kakor ti,
željan naslad, ki jim sledi kesanje,
ki v čisti uri močen jih mrzi,
v nečisti šibek, strasten sili vanje.

R. R. Rovnov:

Ob slovesu.

Nad nama je žarelo tisoč zvezd,
med nama bila je ljubezen vdana,
v nama sreča mlada, razigrana,
pred nama tisoč lepih, belih cest.

A ugasnila bajna je prelest,
na polje padla je jesenska slana
in zdaj sva ko dva angela izgnana,
ki noč in dan ju muči težka vest.

Dnevne vesti.

Od ust do ust. V času svetovne vojne, v času stroge cenzure pisem in časopisov so šle od ust do ust najrazličnejše fantastične govornice. Nekdo je prinesel od nekod vest, da so bile avstrijske čete do zadnjega moža pozobane in ljudje so verjeli. Drugi je celo trdil, da je bivša cesarica Cita izdala celo avstr. vojsko Italiji itd. To je bila bolezen mase, ki ji je ostala žalibog tudi še sedaj po vojni. Tako kakor v našem mestu pa menda ne razsaja ta epidemija nikjer. Posebno teh par dni, odkar traja železničarska stavka deluje ta bolezen kar en gros. Včeraj je šla od ust do ust po celem mestu govornica, ki jo je baje pripeljal v avtomobilu nek avstrijski železničar. Po tej govornici stoje v Lipnici baje cele kolone avstrijskih avtomobilov, polnih vojaštva, ki čaka samo še na povelje, da napade Jugoslavijo ter zasede Maribor. Nemalo ljudi je bilo res tako pametnih, da je vsem tem brezsmiselnim govoricam verjelo. Oni, ki bi si to želeli, naj se le potolažijo, to se ne bo zgodilo, če pa vendarle hočejo biti združeni z Avstrijci jim bomo, če bo treba res poskrbeli avtomobil, da se popeljejo čez mejo.

Kaj je s sladkorjem? Po mestu se govori, da se nahaja pri nekem trgovcu velika količina sladkorja, naša aprovizacija pa pravi, da sladkorja ni in občinstvo zaman čaka nanj. Želeli bi radi tega, da nam naša mestna aprovizacija pojasni, koliko je na tem resnice!

Uredništvo „Mariborskega delavca“ potrjuje, da g. učitelj Mirko Vauša pri Sv. Marjeti ob Pesnici ni pisec člankov nanašajočih se na tamošnji zaupni sestanek in ž njimi izraženih vprašanj radi nastopa orožnikov. S temi članki on sploh ni v nobeni zvezi.

Danes od 18. do pol 20. ure svira v mestnem parku naša divizijska godba, na kar opozarjamo glasbe žejno občinstvo.

Občni zbor športnega društva „Maribor“ se vrši jutri ob pol 21. uri zvečer v restavraciji »Maribor«. Ker se bo govorilo o važnih stvareh glede športnega prostora itd., se vabijo vsi člani in prijatelji kluba in vsi, ki se zanimajo za razvoj slovenskega športa v Mariboru.

Iz pisarne Slov. mestnega gledališča. Repertoire, katerega se je prvotno objavilo, se je nekoliko spremenil in sicer bo v soboto »Moč teme« za abon. B—38, v nedeljo pa »Protekcija« izven abon., v torek je pa »Španska muha« na abon. A—37.

Stavka beograjskih tiskarjev. V ponedeljek so pričeli stavkati vsi tiskarski delavci. Včeraj zjutraj sta izšla samo dva lista, sinoči pa le »Radniške novine« na pol pole. Danes ne izide noben list. Tiskarski delavci so z delodajalci imeli pogajanja ter so pred 10 dnevi sklenili, da morajo delodajalci danes odgovoriti udruženju tiskarskih delavcev na stavljene zahteve radi povišanja plač. Ker pa so danes zahtevali delodajalci še 10 dni za pomišljanje, delavski odbor pa ni pristal na to, so tiskarniški delavci začeli stavkati.

Avstrijski drobiž velja al pari. Na podlagi pooblastila in sklepa ministrskega sveta št. 7288, od 27. marca t. l. se določuje, da velja avstro-ogrski nikljasti drobiž po 10 in 20 vinarjev pri javnih blaginjah in v zasebnem prometu kot novic po 10 in 20 par. Podpisan: finančni minister dr. Janković.

Mestna plinarna naznanja, da je prisiljena vsled pomanjkanja premoga, ki ga je zgrešila železničarska stavka v četrtek 22. t. m. ob 7. uri zjutraj ustaviti obratovanje.

Predavanje „Mariborskega ženskega društva“. V ponedeljek se je vršilo v Narodnem predavanju, ki je bilo polnoštevilno obiskano. Mala dvorana je bila polna. Predavanja so se udeležili tudi gojenci vojaške realke z ravnateljem polkovnikom Jakovljevičem. Bilo je mnogo narodnega ženstva i. dr. Predavatelj dr. Lah je podal pred sliko Dositeja Obradovića življenjepis in nazore tega velikega jugoslovenskega buditelja. Dositej Obradović (1742—1811) je ena največjih pojav v naši jugo-

Ven pojdi v noč, ven v soluca žar,
v vihar, v tihoto — a v družbi nikar!

Tja ven čez pustinjo, majavo barjè,
kjer trst šumi, kjer pesek se spē.
A vedno sam in vedno naprej,
kjer buči valovje morja brez mej,
kjer prihaja val in odhaja val
iz davnih časov najdaljnih dalj,
in šumi ti v srcé, pozdravlja te gorje
z glasovi, ki že od vekov done.

Ven pojdi v gozd, v šepetanje smrek,
skoz tajno temo v samotni breg,
da pozdravi livad te zeleni sij, —
tam gorskega zraka se napij!

Tam splezaj na vrhe vžganih skal,
kjer nad tabo neba se pne kristal,
kjer veter samo ti krog čela šumi,
semtertja ti glas v uho zveni.

In ozri se na svet, ki tam doli medli,
ki ostavlja si ga, ki se doli krivi,
kot črvad, po cestah v smeteh živeč,
v trohnobi živeč in v njej gineč —
in pokoj se vrne v srcé ti,
in duša razširi se, zopet boš mlad,
prešine te slutnja, da velik jad
je najvišje na sveti.

slavanski kulturi. Ob času, ko je bil še ves jugoslov. narod v tuji in sužnosti, se je dvignil kot orel iznad jugosl. zemlje, prehodil je vso od Banata do Trsta, od Albanije do Zagreba in potem ga je zanesla pot v Nemčijo, Francijo, Anglijo, Rusijo, Italijo in povsod je skušal kulturo, ki jo je videl, prinesiti s seboj v temne čase svoje domovine. Bil je Prometej, ki je prinesel luč prosvete in misel edinstva, kajti prvi je proglasil, da naš narod govori en jezik. Ko smo čuli, kako je dal v Lipskem tiskati srbsko prvo knjigo v 300 izvodih in s kako težavo je spravil 50 izvodov v svojo domovino, smo pomislili, koliko truda je stalo prvo polaganje temeljev naše narodne kulture in kako malo se trudimo sedaj mi, da bi to kulturo spoznali, kajti ime Dositeja Obradovića je med nami le malo znano. Kako težko se je stavilo in kako lahko sedaj — podiramo. H koncu je podal predavatelj nekaj Obradovičevih misli o ženski vzgoji, kajti žena je poklicana vzgajati sebe in mladino. Tako je Maribor počastil spomin tega velikega predhodnika jugoslov. nar. edinstva. Žal da smo opazili premalo našega dijaštva, ki kaže za javna predavanja premalo zanimanja. „Mar. žen. društvo“ je priredilo doslej že 14 predavanj o raznih vprašanjih in to delo društva je gotovo hvalevredno, ker je to del javne vzgoje, ki spopolnuje našo pomankljivo bivšo šolsko vzgojo. Zato ta predavanja priporočamo.

Zakaj še nimamo v Mariboru trgovske in obrtniške zbornice oziroma njene ekspoziture, o tem se bo razpravljalo v soboto, dne 24. aprila ob 20. uri na sestanku v Gambirnovi dvorani. Vabijo se torej vsi trgovci, industrialci in obrtniki, da se tega posvetovanja zanesljivo udeležijo, ker se bodo stavile tudi tozadevne resolucije.

Nova kolektivna pogodba med gremijem in nameščenci se dobi pri trgovskem gremiju v Mariboru komad po 1 K.

Državne menjalnice. Finančno ministrstvo je izdalo naredbo, da se uredi poslovanje državnih menjalnic v obmejnih krajih, preko katerih prihajajo naši izseljenci, ki se vračajo iz Amerike. Državne menjalnice bodo zamenjevale dolarje za naš dinar po najugodnejšem borznem kurzu, tako da se bodo naši izseljenci obvarovali ropa, ki se sedaj vrši z njimi. Na ta način pa tudi pride država do dolarjev, ki jih rabi za svoja plačila v Ameriki. Zasedaj se bodo organizirale take menjevalnice v Kotoru, Dubrovniku, Metkoviću, Splitu, Sarajevu, Ljubljani in Mariboru. Zamenjava ne bo obvezna.

Izplačilo državnih bonov. Ker največjemu delu državnih bonov po 5 % v kronah poteče rok začetkom meseca maja t. l. se v ravnanstvi državnih dolgov pripravljajo sedaj instrukcije, ki se bodo izdale finančni oblasti glede na izplačilo teh bonov. Trdi se, da bodo vsi boni plačani v roku ter da ne bo nobene nadaljnje prolongacije.

Prva boljševiška žrtev v Mariboru. Včeraj, 20. aprila, proti večeru sta se napotila dva vročekrvna »boljševika« proti št. Petru. Možu postavila sta se zdela moža sumljiva, zato ju je spremljal, ter končno bil sam navzoč pri zločinu. Pri grapah med Mariborom in št. Petrom se je zvršilo: Nenadoma kakor blisk pridrvi iz gošče nov boljševik. Ker pa sta prva dva iz Maribora padala drugemu razredu, sta s kamni navalila na nevarnega zloдея, ki je bil že pripravljen na napad. Tudi mož postavila je sodeloval. Nevarnega boljševika, ki najbrže prebiva v grapah med goščavo — ter ima skoraj gotovo veliko tovarišev — so pobili s kamenjem. Nabralo se je veliko radovednežev, ki so občudovali lepega — kuščarja, ter ga končno vrgli v — Dravo.

Poskušnja samomor aretiranca. Včeraj popoldan ob 17. uri je aretirala naša policija mlinarja Franca Muleca, starega 40 let, ki je nosil vkradeno moko. To ga je tako potrla, da je pred policijskim komisarijatom potegnil iz žepa navaden nožiček ter se pričel z njim suvati v trebuh. Zadal si je dve rani, ki pa nista nevarni. Kje je vkradel moko ni hotel povedati.

Požar v Hirtenbergu pri Badenu. V Hirtenbergu pri Badenu na Nižjem Avstrijskem

je v nedeljo upepelil ogenj veliko tovarno za patrone. Razen ravnateljstva in še nekega drugega stranskega poslojpa ni preostalo čisto nič. Nastala škoda presega več milijonov. Vsled požarja tovarne je prišlo ob delo 1457 delavcev. Sodi se, da je bil ogenj nalašč podložen.

Borzno poročilo. (Devize.) Berlin 270—280, Italija 775—785, Pariz 1000, Praga 243—245, Švica 2759—3000, Dunaj 70—73. Valute: Dolarji 14.300—14.600, avstrijske krone 67—68, bolgarski žigosani levi 190—200, 20 kronski zlat 580, angleški funt 580, francoski franki 1050, napoleonor 573—578, marke 255—263, romunski lei 275—287, laške lire 750—780, turške lire 606—610.

Kultura in umetnost.

Veliki ljudski koncert v prid „Dijaške kuhinje“ se je vršil včeraj v razprodani Götzovi dvorani. Bilo je, rekli bi, nabito polno, kar nas veseli, ne le z ozirom na dobrodelní namen, ampak tudi zaradi umetniškega užitka, ki so ga nudile nekatere točke programa. Koncert se je moral vled smrti ravnatelja Schreinerja preložiti, zato pa je bila prva točka programa izpremenjena in posvečena spomenu blagega pokojnika, ki je bil dolga leta predsednik »Dijaške kuhinje«. Izvajal se je Beranov »Requiem«. Na to je sledil mešan zbor drž. učiteljska s spremiljevanjem orkestra. Obe pesmi »Zlata kanglica« in zbor iz »Prodane neveste« sta dosegli popoln uspeh. Vidi se, da ima mladina v prof. Družoviču dobrega pevskega učitelja, ki je znal v mnogoštevilnem mladem zboru vzbuditi in doseči že precejš. popolnost. Sledili sta dve Beranovi kompoziciji, dobro zamišljena »Dumka« in originalni »Scherzo«. Mešan zbor je nato pel nekaj točk, med katerimi sta najbolj ugajali dve ruski narodni v harmonizaciji prof. Berana. Lepa je bila tudi »Naša zvezda« v kateri je alt-solo vzbudil pozornost. Ta pevka ima lep glas in nam se zdi, da bi dosegla uspehe, če bi se posvetila pevskega poklicu. Po odmoru je veličastno zadonela ouvertura iz opere Libuša pod vodstvom prof. Berana. Ženski zbor je na to pel nekaj pesmi. Najbolj je ugajal ples vil Volaričev »Slovenskim mladenkam« je šla menda na račun ljudskosti tega koncerta in je bila gotovo najslabša točka celega koncerta in vendar se je ravno ona ponavljala. Večer se je zaključil z lepo zapetim zborom iz »Vračara«. Bil je lep večer, ki je izpadel v splošno zadovoljnost.

Zadnje vesti.

Uporni železničarji bodo kaznovani.

LDU Ljubljana, 20. aprila. Uradno se razglša: Glede na vest, ki jo razširjajo stavkaioči, da mobilizacija železničarjev ni odrejena in da se radi tega nozivu majorja Deisingerja ni treba odzvati, se uradno ugotavlja, da gre pri pozivu vojne železniške komande Ljubljana, z dne 18. aprila 1920 (komandant major Deisinger) za vpoklic na orožne vaje, ne pa za mobilizacijo. Ta poziv na orožne vaje je odrejen vsled naredbe ministra vojne in mornarice, ki je v to kompetenten. Kdor se mu ne odzove, ga zadenejo v zakonih določene posledice; in kdor na katerikoli način deluje na to, da se na orožne vaje vpoklicani pozivu ne odzovejo, zapade istotako določbam kazenskega zakona. Na orožne vaje vpoklicani vojni obvezanci se v lastnem interesu opozarjajo, da se ne dajo premotiti in zapeljati neodgovornim elementom, temveč da se nemudoma odzovejo dolžnosti, ki jim jo nalaga njih državljanstvo.

Konferenca v San Remu.

DKU San Remo, 19. aprila. Glasom uradnega poročila se je sestel danes ob 16.

uri Vrhovni svet ter sestavil odgovor na Wilsonovo noto glede turškega vprašanja. Za tem se je razpravljalo o finančnih klavzulah mirovne pogodbe s Turčijo ter o vprašanju Kurdistanu.

DKU San Remo, 20. aprila. Danes se je pečal Vrhovni svet z mejami Armenije, vprašanjem Batuma ter z poročilom Zveze narodov o zaščiti turških narodnostnih manjšin. Končno je sklenil, da se morske ožine internacionalizirajo, v Carigradu pa se vzpostavi stalno antantno posadko, ki naj bo skrbela za to, da ne bo prišlo do novih nasilstev napram sosedom in aliirancem. Sultan ostane v Carigradu. Turčija bo neodvisna država pod nadzorstvom Zveze narodov.

DKU Pariz, 20. aprila. Po poročilih »Matina« se nahaja na konferenci v San Remu nemško vprašanje v ospredju. Lloyd George in Nitti imata o tem vprašanju precej enake misli. Ena glavnih je ta, da se mora vzpostaviti na svetu zopet prijateljstvo in spravljivost, radi tega sta tudi za to, da se Nemčiji olajša izvedba mirovnih pogojev, kar pa je zelo težko, ker bi se to moralo izvršiti le na škodo aliirancev.

Konec železničarske stavke v Avstriji.

DKU Dunaj, 20. aprila. Po dovršitvi železničarske stavke se je otvoril danes ves železniški promet kakor navadno.

Angleška zbornica ratificirala avstrijsko mirovno pogodbo.

DKU London, 20. aprila. Spodnja zbornica je sprejela s 156 proti 26 glasovom v tretjem branju ratifikacijo mirovne pogodbe z Avstrijo in Bolgarsko.

Lahi lažejo dalje.

DKU Pariz, 20. aprila. (Brezžično.) »Temps« poroča iz Beograda, da se je vršil včeraj ministrski svet, ki se je pečal z jadranskim vprašanjem. Rimska »Tribuna« piše, da se v beograjskih političnih krogih resno misli na to, da se odpove suvereniteti nad Reko v zameno za severno Albanijo.

Izid volitev na Češkem.

LDU Praga, 20. aprila. Pri volitvah za čehoslovaško narodno skupščino so dobili narodni demokratje 12 mandatov, čehoslovaški socijalisti 17, čehoslovaški socijalni demokrati 44, čehoslovaški agrarci 21, čehoslovaški obrtniki 1, čehoslovaška ljudska stranka 14, čehoslovaški napredni socijalisti 1, nemškokrščanski socijalisti 4, nemški kmetovalci 6, nemški socijalni demokratje 23, nemški svobodomislci 2, nemške združene meščanske stranke 8 mandatov. Poročilo o izidu volitev na Slovaškem še ni popolno. Nezasedenih je 67 mandatov, izvoljenih 153 poslancev.

Prepoved shodov.

(Ob sklepu lista.)

LDU Ljubljana, 21. aprila. Deželna vlada za Slovenijo je izdala naslednjo odredbo št. 3953/P. R. § 1. Shodi katerekoli vrste, bodisi splošno pristopni ali omejeni za povabljenе goste, bodisi v zaprtih prostorih ali pod vedrim nebom so prepovedani. § 2. Prireditel shodov in govornike na istih kaznujejo politična oblastva, z globo do 20.000 kron in z zaporom do 6 mesecev. § 3. Poverjenik za notranje stvari se pooblašča, da v izjemnih, vpoštevanja vrednih primerih dovoli prireditel shoda. § 4. Ta naredba dobi moč, ko se razglasi v občini.

Konec železničarske stavke v Avstriji.

DKU D u n a j, 19. aprila. Na nekem današnjem zborovanju nameščencev Južne železnice se je izrekla velika večina za to, da se takoj prične z delom, radi tega se otvori nocoj popolnoma zopet redni promet. Upa se, da bo mogoče tudi brzovlake kmalu zopet upeljati. V Amstettnu in St. Pöltnu so sklenili železničarji, da se vrnejo jutri ob 3 uri zjutraj zopet na delo tako, da bo tudi na zapadni železnici že jutri odprt normalen promet. Isto se pričakuje tudi od zaposlencev v Leobersdorfu in Dittersdorfu, tako, da ne bo jutri nobene železničarske stavke več.

Razne vesti.

Šola za očete. Neki francoski list priporoča ustanovitev šol za očete. Te šole naj bi obiskovali mladi ljudje, kjer bi se jih poučevalo o vsem, kar potrebujejo za vestno izpolnjevanje bodočih očetovskih dolžnosti.

Mednarodna razstava vzorcev v Trstu. V Trstu se je sestavil odbor, ki bo jeseni priredil veliko mednarodno razstavo poljedelskih, industrijskih itd. produktov Italije, Balkana in orijenta.

Velik vol. V Berlin so pripeljali vola, ki je visok dva metra 10 cm. Barve je popolnoma bele. Na sebi nima niti najmanjšega črnega madeža.

Slov. mestno gledališče.

Repertoar tekočega tedna:

V sredo 21.: Popoldan ob pol 17. uri dijaška predstava »Pepeluh«.

V četrtek 22.: »Sappho«. Ab. B—37.

V soboto 24.: »Moč teme«. Ab. B—38.

V nedeljo 25.: »Protekcija«. Izven abon.

V torek 27.: »Španska muha«. Ab. A—37.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Kavarna »Central« v Mariboru

odda se radi bolezni takoj v najem samo zavednemu Jugoslovancu. Pojasnila daje lastnik Gjuro pl. Valjak. 282 2—2

Prodám!

Zemske ostanke našega nepozabnega sina in brata

France-ta

prepeljali smo iz Koprivnice na Hrvaškem in jih položili v nedeljo, dne 18. t. m. na mestnem pokopališču v Pobrežju k večnemu počitku.

Ob tej priliki došlo nam je toliko dokazov iskrenega sočustvovanja, da čutimo dolžnost, izreči vsem našo srčno zahvalo.

Osobito pa se zahvaljujemo prečastitemu gospodu Petelinšku za v srce segajoče besede ob grobu, darovateljem lepih vencev ter vsem, ki so spremili našega nenadomestljivega miljenca na njega zadnji poti.

V Mariboru, 19. aprila 1920.

284

Rodbina Jančer.

Širite naš list!

F. & A. UHER,
LJUBLJANA

Podružnica: Maribor, Vetrinjska ulica 34

Špedicijsko in komisijsko podjetje.
Trgovina s premogom in kurivom.

1 rodbinsko hišo z večjim vrtom na meji mesta Maribor;
2 vili v mestu;
18.000 m² stavbnega prostora v mestu po K 35—;
1 posestvo — hiša, gospodarsko poslopje, 6 oralov polja in gozda — v mariborski okolici.

Vpraša se naj pri zemljišni posredovalnici K. TROHA, Maribor, Aleksandrova cesta 30, ki zajedno naznanja, da preseli svojo pisarno s 1. majem t. l.

v Slovensko ulico št. 2

(prej Grajsko ulico).

285 3—1

Prevzetje restavracije!

Naznanjam cenjen. občinstvu, da sem prevzel s 1. aprilom t. l.

restavracijo

„Narodni dom“

in prosim za obilen obisk. Prevzamem tudi abonente à 20 K.

Se priporočam najtopleje

258 **Hinko Kosič, restavrater.**

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje vsako množino

245 „DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z. MARIBOR.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolodvorih, kakor tudi spremljanje železniških voz. Pojasnila v pisarni Pristanišna ulica 2.

Mariborska eskomptna banka

v Mariboru, Aleksandrova cesta 11

Podružnice: Murska Sobota in Velikovec.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.